

December 2022

Lägesrapport om tillgång till förskola och skola för barn och ungdomar med EHS/elöverkänslighet – kraftfulla åtgärder nödvändiga

Elöverkänsligas Riksförbund beskriver i lägesrapporten nuläget, rättigheter och behov av åtgärder avseende tillgången till bl.a. förskolor och skolor för barn och ungdomar med EHS/elöverkänslighet. Förbundets länsföreningar har bidragit med kunskap om lokala förhållanden.

Rapporten visar att förbundet endast har kännedom om några förskolor/skolor i Sverige som har acceptabla strålningsnivåer för barn, ungdomar och personal som har EHS/elöverkänslighet. Det redovisade nuläget i Sveriges kommuner är skrämmande, men inte överraskande för personer med EHS.

Kraftfulla insatser måste vidtas omgående för att lagar och konventioner ska följas. Vi ber er därför att ta del av rapporten och att vidta de åtgärder som ni utifrån er organisations ansvarsområde har till uppgift att genomföra.

Nödvändiga åtgärder

- Kunskap om EHS och rättigheter för personer med EHS måste ges till politiker, personal samt barn och ungdomar i verksamheten.
- Tidig indikation på EHS är viktig. Komplettera BVC:s och Elevhälsans nuvarande kontroller med scanning av symtom avseende EHS samt ange Socialstyrelsens rekommenderade symtomkoder för EHS i hälsojournalerna.
- Tillgängliga förskolor/skolor ska finnas i alla kommuner genom att skapa hälsosamma inne- och utemiljöer med låg mikrovågsstrålning. Använd trådbunden teknik. Informera föräldrar och ge möjlighet att välja en förskola/skola med trådbunden teknik.
- Komplettera universella byggnadsregler att omfatta tillgänglighet för funktionsrättsgruppen personer med EHS.

EHS/elöverkänslighet

EHS/elöverkänslighet är en miljörelaterad funktionsnedsättning med samma rättigheter som övriga funktionsrättsgrupper har. Flera ministrar har genom åren förtydligat detta.

Enligt forskningsrapporter och internationella behandlingsprogram är EHS en väldefinierad objektivt identifierad och karakteriserad neurologisk störning som kan diagnostiseras och behandlas. En forskningsgrupp har 2020 lämnat förslag till WHO om att EHS ska erkännas och att diagnosen bör ingå i WHO:s klassifikationssystem ICD.

Identifiering av EHS görs genom mätning av biomarkörer i blod- och urinprov. En person med EHS har även signifikanta skador och avvikelser som kan iaktas vid avbildningar av hjärnan.

Diagnostisering och behandling görs sedan många år utomlands och förhoppningsvis snart även i Sverige.

Personer med EHS har inte sällan ytterligare en diagnos. Några exempel är kemikalieöverkänslighet, MS, ME/CFS, fibromyalgi och ADHD.

Många berörs

EHS är i princip en folksjukdom. Tysklands myndighet för strålskydd har angivit nivåer som varierat mellan 7 och 10 procent åren 2003 till 2013. Socialstyrelsens senaste miljöhälsoenkät 2007: 3,2 procent elöverkänsliga, varav 0,4 procent svårt elöverkänsliga. Därefter har inga mätningar gjorts i Sverige.

Antal besökare på vår webb samt personer som kontakter oss via e-post och telefon visar på en ständig ökning. Oroande är att även antalet barn, ungdomar och unga vuxna med EHS ökar. Hela familjer påverkas.

Mer information

Rapporten biläggs. I den kan du ta del av bakgrundsinformation samt de åtgärder som omgående behöver påbörjas för att stoppa den nu pågående diskrimineringen av barn, unga och vuxna med EHS.

Rapporten finns även på förbundets webb - eloverkanslig.org/lagesrapportskola.

Snara åtgärder

Elöverkänsligas Riksförbund samt förbundets läns- och lokalföreningar ser fram mot en konstruktiv och framtåsyftande dialog med kommuner, regioner, myndigheter, organisationer m.fl. som är direkt ansvariga för att skapa hälsosamma förskolor och skolor. Syftet är också att förbättra möjligheten att barn och unga med symtom på EHS upptäcks tidigt och att dessa i bästa fall kan undvika kroniska skador. Vår vision är att barn och unga med EHS kan vistas i hälsosamma miljöer tillsammans med sina kamrater och annan personal inom verksamheten genom att det som anges i konventioner och lagar uppfylls. Det ger dessutom en mer hälsosam miljö för alla som vistas inom verksamheten.

Vi behöver vara många som arbetar för att nå detta mål, så allas insatser är viktiga.

Förbundet samt våra läns- och lokalföreningar bistår gärna med vår erfarenhet och kunskap. Kontaktuppgifter till våra läns- och lokalföreningar finns på vår webb, eloverkanslig.org/foreningar.

ELÖVERKÄNSLIGAS RIKSFÖRBUND

Marianne Ketti

Ordförande

Bilaga

Livssituationen för personer med EHS/elöverkänslighet – Förskola och skola